

Ochrona IT a uczciwa konkurencja w handlu międzynarodowym

Nowe inicjatywy legislacyjne w USA
i ich wpływ na polskie przedsiębiorstwa

Szymon Syp

2013

Spis treści

Podsumowanie	3
Przedmiot i cele analizy	4
Handel międzynarodowy a IT	5
System zwalczania nieuczciwej konkurencji w zakresie IT w USA	8
Prawo stanowe a ochrona IT	12
System zwalczania nieuczciwej konkurencji w zakresie IT w Polsce	15
Wnioski i postulaty zmian w prawie	22
O autorze	25

Podsumowanie i główne postulaty:

Analiza i porównanie amerykańskich rozwiązań dotyczących zwalczania nieuczciwej konkurencji w zakresie używanej do prowadzonej działalności gospodarczej technologii informacyjnej (dalej: IT) z ich polskimi odpowiednikami, pozwalają na sformułowanie kilku ogólnych wniosków:

- Po pierwsze, w Polsce istnieje szeroka gama przepisów prawnych (głównie w ramach prawa autorskiego oraz prawa karnego), które pozwalają na ochronę prawną uprawnionych z tytułu IT.
- Po drugie, możliwe jest sformułowanie typu czynu nieuczciwej konkurencji na podstawie obowiązujących przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji polegającego na wykorzystywaniu w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwa nielegalnego oprogramowania (lub szerzej nielegalnego IT).
- Po trzecie, wydaje się pożądane z punktu widzenia interesów gospodarczych polskich przedsiębiorstw znowelizowanie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i wprowadzenie typu czynu nieuczciwej konkurencji polegającego na wykorzystywaniu w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwa nielegalnego oprogramowania (lub szerzej nielegalnego IT), co dawałoby partykularną i rzeczywistą ochronę prawną konkurentom tychże przedsiębiorstw.

Proponowana regulacja mogłaby stanowić narzędzie w rękach polskich przedsiębiorstw w walce z przedsiębiorstwami krajowymi oraz zagranicznymi, a w szczególności z państw azjatyckich, które, jak wskazują badania, często posługują się nielegalnymi składnikami działalności wytwórczej - a w szczególności nielegalnym oprogramowaniem.

Zasadniczo - wskazać można podobieństwa pomiędzy regulacjami amerykańskimi i polskimi w zakresie niniejszej analizy. Jednakże egzekwowanie prawa w USA, jeśli chodzi o zwalczanie używania nielegalnego oprogramowania (szerzej IT), nabrało w ostatnim czasie rozmachu, poprzez aktywne działania prokuratorów generalnych poszczególnych stanów (wymiaru sprawiedliwości). Wzmoczone działania polskiego wymiaru sprawiedliwości są możliwe na podstawie obowiązujących przepisów prawa, jednakże dodanie definicji typu czynu nieuczciwej konkurencji, w postaci używania w działalności gospodarczej nielegalnego oprogramowania (czy

szerzej IT), pomogłoby zintensyfikować egzekwowanie prawa przez podmioty prywatne (*ergo*: przedsiębiorstwa) i wzmocnić eliminację takich nielegalnych zachowań.

Przedmiot i cele analizy

Przedmiot analizy

Przedmiotem niniejszej analizy prawno-biznesowej (dalej: Analiza) jest:

- a) przedstawienie skutków biznesowych dla polskich przedsiębiorstw wynikających z nowego podejścia amerykańskiego wymiaru sprawiedliwości oraz nowych regulacji prawnych dotyczących roli technologii informatycznych w zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów *Unfair Competition Act* (dalej również: UCA), zbliżonych inicjatyw legislacyjnych i egzekwowania (ang. *enforcement*) wspomnianych przepisów w USA;
- b) porównanie regulacji prawnych w USA z obecnym stanem prawnym w Polsce, z uwzględnieniem przepisów *de lege lata* w zakresie ochrony IT;
- c) zaproponowanie postulatów *de lege ferenda* dotyczących polskich przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji¹ w celu skuteczniejszej ochrony przed nieuczciwym konkutowaniem w postaci używania nielegalnego oprogramowania (nielegalnego IT).

Cele analizy

Analiza ma w zamierzeniu dwa podstawowe cele:

- a) wskazanie polskim eksporterom biorącym udział w wymianie handlowej z USA ryzyk prawnych związanych z nowymi regulacjami prawnymi w USA i ich rygorystycznym egzekwowaniem przez amerykańskie organy prawne, jak również sposobu zabezpieczenia się przed nimi;
- b) zaproponowanie dodatkowych rozwiązań prawnych (postulatów legislacyjnych), które chroniłyby przedsiębiorstwa działające w Polsce i legalnie wykorzystujące IT, przed nieuczciwą konkurencją wynikającą z bezprawnego wykorzystywania IT przez polskie lub zagraniczne przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą w Polsce (lub eksporterów towarów do Polski).

¹ W szczególności nowelizacji ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503, z późn. zm.) (dalej: ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji).

Handel międzynarodowy a IT

Uwagi ogólne

Międzynarodowe stosunki gospodarcze są pełne interesujących, złożonych i nagłych problemów. Handel towarami, handel usługami, ochrona środowiska, własność intelektualna czy polityka konkurencji, jak również bezpośrednie inwestycje zagraniczne (ang. *foreign direct investments*) stały się niezmiernie ważne we współczesnym świecie². Upadek systemu komunistycznego oraz następujące po nim zasadnicze reformy rynkowe w krajach rozwijających się, stały się impulsem do rozwoju wielostronnych porozumień oraz takich organizacji jak WTO³, NAFTA⁴ czy Unia Europejska. Wraz z zapoczątkowaniem rynku światowego rządy wielu państw promowały globalną konkurencję poprzez wzrost w światowej wymianie handlowej. Jednocześnie rządy tychże państw rozwijały systemy prawne w celu ustrukturyzowania i zapewnienia konkurencji na równych i uczciwych zasadach.

Strona | 5

Regulacje prawne a ochrona IT w skali światowej

Globalizacja handlu sprawia, że niektóre przedsiębiorstwa⁵ eksportujące towary za granicę uzyskują swoją przewagę konkurencyjną w sposób nieuczciwy, w szczególności korzystając z liberalnych przepisów prawnych w zakresie własności intelektualnej bądź ich nieprzestrzegania w krajach macierzystych⁶. Stąd też istnieje potrzeba inkorporowania regulacji prawnych kontrolujących *ex ante* zmiany zachodzące we współczesnym handlu międzynarodowym, co nie jest łatwe wraz z dynamicznym rozwojem technologicznym. W tym kontekście, interesującym problemem badawczym i analitycznym jest przedstawienie skutków biznesowych nowego podejścia amerykańskiego wymiaru sprawiedliwości oraz nowych regulacji dotyczących roli IT⁷ w zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów UCA⁸,

² Por. J. H. Jackson, W. J. Davey, A. O. Sykes, Jr., *Legal Problems of International Economic Relations. Cases, Materials and Text on the National and International Regulation of Transnational Economic Relations*, Fifth Edition (2008), s. 2.

³ WTO, ang. *World Trade Organisation* – Światowa Organizacja Handlu. Zob. więcej na stronie internetowej: <http://www.wto.org> (strona odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.).

⁴ NAFTA, ang. *North American Free Trade Agreement* - Północnoamerykański Układ Wolnego Handlu. Zob. więcej na stronie internetowej: <http://www.nafta-sec-alena.org> (strona odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.).

⁵ Termin ten będzie używany w niniejszej Analizie zamiennie z terminem „przedsiębiorca”.

⁶ Kancelaria prawna Baker & McKenzie szacuje, iż w ciągu ostatnich dwóch dekad wzrost kradzieży własności intelektualnej wyniósł 10 tys. procent. Dodatkowo wedle innych szacunków ekonomicznych społeczny koszt podróbek i piractwa w skali światowej osiągnąć może w 2015 r. 1,7 bln USD i co roku będzie groził likwidacją 2,5 mln miejsc pracy. Por. <http://globeconomy.pl/content/view/4235/47/> (strona ostatnio odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.).

⁷ IT, ang. *Information Technology*. IT jest dziedziną wiedzy, która integruje różne technologie „służące pozyskiwaniu informacji, selekcjonowaniu jej, analizowaniu, przetwarzaniu, przechowywaniu, zarządzaniu oraz przekazywaniu innym ludziom” Za: <http://zasoby.open.agh.edu.pl/~08pdiakow/?q=node/37> (strona odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.). Według ogólnodostępnych danych w państwach rozwiniętych ok. 40% miejsc pracy jest związanych z branżą IT, co świadczy o znaczeniu IT w globalnej gospodarce. W szczególności IT obejmuje: sprzęt komputerowy (ang. *hardware*) oraz oprogramowanie (ang. *software*).

które zostały wdrożone w USA. Po pierwsze, z uwagi na fakt, iż ich rygorystyczne przestrzeganie w USA może wpłynąć na wprowadzenie przez inne jurysdykcje podobnych bądź tożsamyh przepisów prawnych (*ergo* na szerszą konwergencję systemów prawnych w zakresie ochrony IT i jej relacji do nieuczciwego konkutowania)⁹. Po drugie, wprowadzenie wspomnianych przepisów może w krótkim okresie pozytywnie wpłynąć na surowsze przestrzeganie prawa własności intelektualnej (zwłaszcza w zakresie IT) przez eksporterów towarów do USA oraz eliminację stosowania przez nich nieuczciwych praktyk handlowych (biznesowych). Po trzecie, skutkiem nowego podejścia administracji oraz nowych regulacji może być wyrównywanie szans konkurujących ze sobą przedsiębiorstw, zachęcanie do wdrażania innowacyjności i promowania odpowiedzialnych praktyk biznesowych¹⁰.

Istota wpływu nowego podejścia amerykańskiego wymiaru sprawiedliwości oraz nowych amerykańskich regulacji prawnych na polskie przedsiębiorstwa

Od połowy 2011 r.¹¹ można zaobserwować w USA wzmożone działania na poziomie stanowym (a w ograniczonym zakresie również na poziomie federalnym), które mają na celu zapewnienie ochrony prawnej nie tyle przedsiębiorstwom działającym w branży IT, ale zasadniczo przedsiębiorstwom działającym na amerykańskim rynku, które w sposób legalny w swoim procesie produkcji oraz dystrybucji wykorzystują *software* oraz *hardware*¹². Jak informuje urząd prokuratora generalnego stanu Waszyngton Boba Fergusona¹³ - wzrasta liczba zagranicznych producentów, którzy kradną IT oraz używają pirackiego oprogramowania¹⁴, tym samym nieuczciwie konkurują z producentami z USA. Wedle szacunków BSA¹⁵ całkowita wartość

⁸ O rozumieniu pojęcia UCA, zob. pkt 3 niniejszej Analizy.

⁹ W tym kontekście por. analiza dotycząca ustawodawstwa polskiego w pkt 4 niniejszej Analizy.

¹⁰ Ang. *Corporate Social Responsibility*.

¹¹ Por. artykuł analizujący nowe amerykańskie regulacje prawne i ich implikacje dla Wietnamu, Thanh Hoa, *Biznesowe Konsekwencje Piractwa Komputerowego* (ang. *Business Consequences of Software Piracy*), dostępny na stronie internetowej: http://ven.vn/business-consequences-of-software-piracy_t77c193n24431tn.aspx (ostatnio odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.). Por. również skutki nowych amerykańskich regulacji dla Tajlandii w artykule pt.: *Software firms say US law good for kingdom*, dostępnym na stronie internetowej: <http://www.nationmultimedia.com/new/business/Software-firms-say-US-law-good-for-kingdom-30166710.html> (ostatnio odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.).

¹² Szerzej o regulacjach prawnych w USA, zob. pkt 3 Analizy.

¹³ Więcej informacji na temat urzędu prokuratora generalnego stanu Waszyngton na stronie internetowej: <http://www.atg.wa.gov>

¹⁴ Piractwo komputerowe to bezprawne kopiowanie (zwielokrotnienie) lub dystrybucja (rozpowszechnianie) programów komputerowych podlegającej ochronie prawno-autorskiej. Do piractwa komputerowego może dochodzić poprzez kopiowanie, pobieranie, współdzielenie, sprzedaż lub instalowanie w komputerze prywatnym lub firmowym większej liczby kopii programu niż zezwala na to licencja. Definicja przywołana za *Business Software Alliance*. Por. http://ww2.bsa.org/country.aspx?sc_lang=pl-PL (ostatnio odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.).

¹⁵ Za: *Business Software Alliance*. *Business Software Alliance* (dalej również: BSA) to branżowa organizacja *non-profit* reprezentująca producentów oprogramowania i sprzętu komputerowego, powołana w celu podejmowania działań na rzecz bezpiecznego i zgodnego z prawem środowiska cyfrowego. BSA działa w ponad 80 krajach świata (por. <http://ww2.bsa.org/country/BSA%20and%20Members.aspx>).

handlowa kradzieży IT wynosi 63,4 miliardów USD, a gdyby USA obniżyły poziom piractwa o 10% w okresie dwóch najbliższych lat, wówczas produkt krajowy brutto (PKB) wzrósłby o 52 mld USD¹⁶. Warto więc zastanowić się nad skutkami nowego podejścia amerykańskiego wymiaru sprawiedliwości oraz nowych amerykańskich regulacji dla polskich przedsiębiorstw eksportujących do USA. Trwająca ignorancja w zakresie zarządzania oprogramowaniem oraz wykorzystywania sprzętu komputerowego w polskich przedsiębiorstwach planujących prowadzenie działalności gospodarczej w USA może poważnie wpłynąć nie tylko na zmniejszenie ich konkurencyjności na arenie międzynarodowej względem zagranicznych konkurentów, ale przede wszystkim uniemożliwić zdobycie nowego rynku zbytu w USA. Natomiast dla aktualnych eksporterów do USA wykorzystujących nielegalne oprogramowanie wspomniana ignorancja może doprowadzić do rzeczywistych strat biznesowych oraz zakończyć relacje z partnerami z USA, nie wspominając o negatywnych skutkach marketingowych i finansowych¹⁷.

Wymiana handlowa na linii Polska - USA

Prima facie skala potencjalnego problemu dla polskich przedsiębiorstw nie jest mała, gdy przeanalizujemy najnowsze dane liczbowe dotyczące wymiany handlowej na linii Polska – USA (w szczególności polskiego eksportu). Zgodnie z informacjami opublikowanymi przez Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Waszyngtonie¹⁸ w styczniu 2013 r. polski eksport¹⁹ do USA wyniósł 316,8 mln USD (tj. powyżej 1 mld PLN; 1.010.370,240 PLN)²⁰. W zestawieniu ze styczniem 2012 r., polski eksport zmalał o 17%, z 380,6 mln USD²¹. W tym samym okresie, tj. styczniu 2013 r., wielkość polskiego eksportu w handlu zagranicznym wyniosła 11,8 mld EUR (tj. blisko 49 mld PLN; ok. 48,964 mld PLN)²². Tym samym procentowy udział polskiego eksportu do USA w zestawieniu z całościowym polskim eksportem w handlu

¹⁶ Dodatkowe pozytywne efekty przełożyłyby się na wzrost dochodów z podatków w wysokości 8 mld USD oraz przyczyniłyby się do powstania przeszło 25 tysięcy nowych miejsc pracy w USA. Por. szerzej: (<http://legalnewline.com/news/240591-wash-ag-states-new-unfair-competition-law-put-to-use> (ostatnio odwiedzona w dniu 8 kwietnia 2013 r.).

¹⁷ Por. szerzej: Sz. Syp, *Przedsiębiorco, czy eksportujesz legalnie?* Gazeta Finansowa, 1 lutego 2013 r.; artykuł dostępny również na stronie internetowej: <http://biznes.onet.pl/przedsiębiorco-czy-eksportujesz-legalnie,18490,5415647,prasa-detel> (ostatnio odwiedzona w dniu 8 kwietnia 2013 r.).

¹⁸ Dane za: *US Census Bureau* (zob. <http://www.census.gov/foreign-trade/>). Por. również informacje zamieszczone na stronie internetowej: <http://washington.trade.gov.pl/pl/aktualnosci/article/a,34813.html> (ostatnio odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.).

¹⁹ Dla porządku warto dodać, że wartość amerykańskiego importu była wyższa i wyniosła 351,1 mln USD (tj. ok. 1.119.763,23 PLN). Za: Tabela kursów nr 068/A/NBP/2013 z dnia 2013-04-08. Kurs USD/PLN wynosił w tym dniu 3,1893.

²⁰ Za: Tabela kursów nr 068/A/NBP/2013 z dnia 2013-04-08. Kurs USD/PLN wynosił w tym dniu 3,1893.

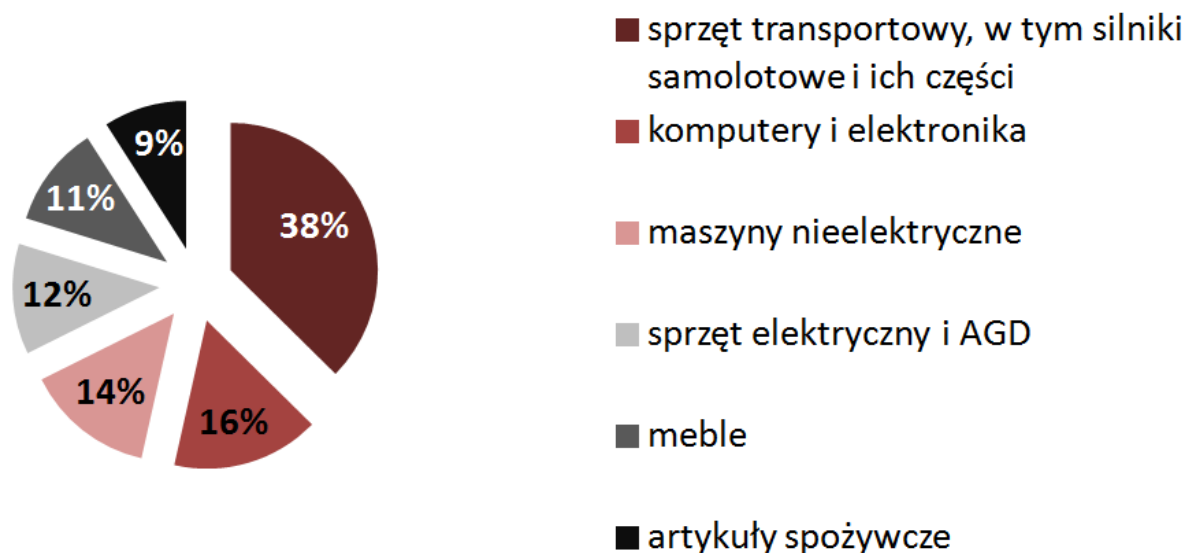
²¹ Wartość amerykańskiego importu zwiększyła się o 32%, z 265,7 mln USD).

²² Za: Tabela kursów nr 068/A/NBP/2013 z dnia 2013-04-08. Kurs EUR/PLN wynosił w tym dniu 4,1495.

zagranicznym w styczniu 2013 r. wyniósł ok. 2%. W następujących kategoriach towarowych²³ wartość polskiego eksportu była w przedstawianym okresie najwyższa:

- a) sprzęt transportowy, w tym silniki samolotowe i ich części (84 mln USD);
- b) komputery i elektronika (36,8 mln USD);
- c) maszyny nonelektryczne (32,1 mln USD);
- d) sprzęt elektryczny i AGD (26,8 mln USD);
- e) meble (25,6 mln USD);
- f) artykuły spożywcze (21,2 mln USD).

Graficznie udział poszczególnych kategorii towarowych w polskim eksporcie do USA wyglądał więc następująco (opracowanie własne):

System zwalczania nieuczciwej konkurencji w USA w zakresie IT

Geneza problemu

Według różnych danych szacunkowych, w ostatnich 10 latach, USA straciły przeszło 2 miliony miejsc pracy w sektorze produkcyjnym, co skutkowało utratą miliardów dolarów wynagrodzeń w tym sektorze, na rzecz takich państw jak Chiny, Rosja, Meksyk czy Indie. Jednym z powodów przedmiotowego odpływu miejsc pracy w sektorze produkcyjnym jest nieuczciwie osiągnięta przewaga konkurencyjna zagranicznych przedsiębiorstw. Z uwagi na znaczący poziom piractwa

²³ Wg trzycyfrowej kategorii NAICS (ang. *North American Industry Classification System*).

we wspomnianych państwach, który wynosi od 61 % do 82%²⁴, przedsiębiorstwa - producenci wykorzystujący pirackie oprogramowanie zyskują znaczące oszczędności w kosztach (używają bowiem kradzionych technologii w działaniach gospodarczych oraz procesach produkcyjnych). Konsekwencją takiego *status quo* jest zakłócenie środowiska konkurencyjnego oraz konkretne straty finansowe ponoszone przez przedsiębiorstwa amerykańskie, które legalnie nabywają technologie informatyczne. Warto zaznaczyć, że amerykańscy stanowi prokuratorzy generalni przeprowadzili rzetelne badania, które wykazały, że istnieje rzeczywisty negatywny wpływ nielegalnego wykorzystywania technologii informatycznych przez zagraniczne przedsiębiorstwa (*ergo* używania pirackiego oprogramowania) na producentów towarów przestrzegających prawo i prowadzących działalność gospodarczą w USA. Co więcej, wyniki badań wydają się szokujące, w świetle następujących przykładów:

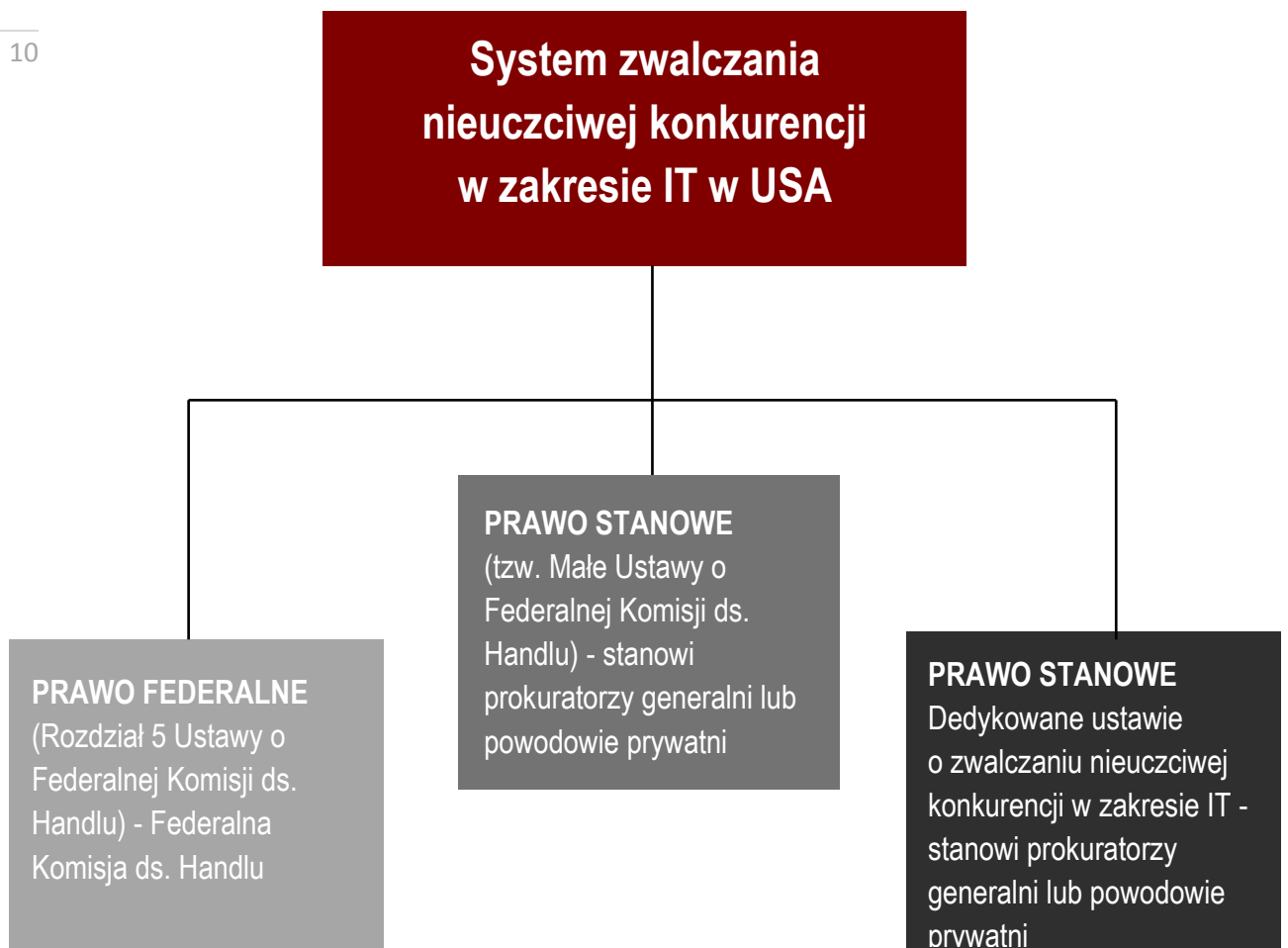
- a) producent papieru prowadzący działalność gospodarczą w stanie Waszyngton konkuruje z meksykańskim producentem papieru używającym wartego przeszło 10 mln USD kradzionego oprogramowania;
- b) producent odzieży zlokalizowany w stanie Kalifornia jest zmuszony konkurować z producentem z Indii, który z kolei używa wartego ponad 14 mln USD kradzionego oprogramowania²⁵.

Co istotne, straty ponoszone przez amerykańskich producentów konkurujących z nieuczciwymi zagranicznymi przedsiębiorstwami wywierają również pośrednio negatywny wpływ na gospodarki poszczególnych stanów (np. w sytuacji opisanej pod lit. a) powyżej na gospodarkę stanu Waszyngton; zaś w sytuacji opisanej pod lit. b) powyżej na gospodarkę stanu Kalifornia), a także pośrednio na całą amerykańską gospodarkę (poprzez utratę miejsc pracy, rosnące bezrobocie czy utratę wpływów z podatków). Dlatego też, mając na uwadze powyższe fakty i ich potencjalne pogłębiające się długoterminowe negatywne skutki, jak również doceniając znaczenie dla amerykańskiej gospodarki sektora produkcyjnego, w USA podjęto szereg agresywnych (ang. *rigorous*) działań legislacyjnych (prawnych) mających na celu ochronę przedsiębiorstw prowadzących tamże działalność i wykorzystujących w sposób legalny IT. W rzeczywistości działania te mają potrójny wymiar. W pierwszej kolejności zostały wzmożone działania mające na celu surowsze i energiczniejsze egzekwowanie dotychczas obowiązujących przepisów prawnych w zakresie zwalczania nieuczciwej konkurencji na poziomie federalnym przez właściwą niezależną agencję rządową. Po drugie, prokuratorzy generalni zainteresowanych stanów

²⁴ Zob. http://www.nationmaster.com/graph/cr_i_sof_pir_rat-crime-software-piracy-rate (ostatnio odwiedzona w dniu 10 kwietnia 2013 r.).

²⁵ Za: <http://www.perkinscoie.com/39-state-attorneys-general-pledge-to-combat-piracy-an-unfair-method-of-competition-11-16-2011/> (ostatnio odwiedzona w dniu 8 kwietnia 2013 r.).

zobowiązali się do szerszego i rygorystycznego wykorzystywania obowiązujących przepisów prawnych stanowych uchwalonych na wzór przepisów prawnych o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji przyjętych na poziomie federalnym. Wreszcie, niektóre stany (w szczególności Waszyngton oraz Luizjana) przyjęły prawo dedykowane specjalnie zwalczaniu nieuczciwej konkurencji polegającej na wykorzystywaniu przez zagraniczne przedsiębiorstwa kradzionego IT w procesie produkcyjnym. Regulacje prawne i podmioty odpowiadające za działania egzekwujące przepisy prawne we wszystkich trzech obszarach zostały odpowiednio zaadresowane poniżej (wykres poniżej ilustruje wspomniane trzy obszary regulacji prawnej).

Prawo federalne a ochrona IT

Podstawę amerykańskiego prawodawstwa w zakresie zwalczania nieuczciwej konkurencji na poziomie federalnym stanowi *Federal Trade Commission Act* z 1914 r. (dalej również: ustawa o Federalnej Komisji ds. Handlu)²⁶. Na mocy tej ustawy została utworzona specjalna instytucja administracyjna (precyzyjnie: niezależna agencja rządowa) pod nazwą Federalna Komisja ds.

²⁶ 15 USC §41 i n.

Handlu (dalej również: FTC)²⁷ wyposażona w szereg uprawnień: zaskarżania nieuczciwych metod konkurencji (ang. *unfair methods of competition*) w handlu lub wywierających wpływ na handel, nieuczciwych lub oszukańczych działań lub praktyk (ang. *unfair or deceptive acts or practices*) handlowych lub wpływających na handel²⁸. FTC przysługują w tym względzie wyłączne kompetencje²⁹. Mimo uprawnień w zakresie skarg na nieuczciwe praktyki handlowe, FTC często rozstrzyga sprawy w drodze orzeczeń porozumiewawczych (ang. *consent decree*). Innym interesującym uprawnieniem FTC jest możliwość wydawania tak zwanych *cease-and-desist orders* (orzeczenia wstrzymujące i żądające zaniechania) względem nieuczciwych metod konkurencji czy nieuczciwych lub oszukańczych praktyk rynkowych³⁰. Finalnie dodać należy, iż uprawnienia FTC mają na celu ochronę nie tylko konsumentów (ang. *consumers*), ale również przedsiębiorców (ang. *businesses*). Sformułowanie „nieuczciwe metody konkurencji” nie zostało zdefiniowane w *Federal Trade Commission Act* z 1914 r. Przyjmuje się jednakowoż, że odnosi się ono *expressis verbis* do szkody poniesionej przez konkurentów (ochrona konkurencji i konkurentów) a nie konsumentów (ochrona konsumentów). Przykładowo w orzeczeniu w sprawie *Boggs v. Whitaker, Lipp & Helea, Inc.* sąd podkreślił, iż „nieuczciwa konkurencja [...] dotyczy działań skierowanych przeciwko konkurentom”³¹. Dodatkowo orzeczenia Sądu Najwyższego USA (np. precedens w sprawie *FTC v. Sperry & Hutchinson Co.*³²) wskazują, że zachowanie naruszające politykę publiczną (czy też interes publiczny), (ang. *public policy*) może zostać uznane za nieuczciwą metodę konkurencji³³. W tym kontekście np. kradzież IT z łatwością wchodzi pod zakres sformułowania „nieuczciwa metoda konkurencji”, gdyż czyn ten narusza interes publiczny. Niemniej egzekwowanie przez FTC przepisów prawnych zasadniczo koncentruje się wokół ochrony konsumentów oraz prawa konkurencji³⁴, a jedynie pobocznie

²⁷ Ang. *Federal Trade Commission* Zob. więcej na stronie internetowej: <http://www.ftc.gov>.

²⁸ Rozdział 5 *Federal Trade Commission Act* z 1914 r. 15 U.S.C. § 45 a (1).

²⁹ *A contrario*, brak takich uprawnień po stronie Departamentu Sprawiedliwości USA (ang. *Department of Justice*) i powodów prywatnych. Por. R. Tokarczyk, *Prawo amerykańskie*. 11. Wydanie rozszerzone, Warszawa 2011, s. 190.

³⁰ Zob. szerzej: R. Tokarczyk, *Prawo amerykańskie*. 11. Wydanie rozszerzone, Warszawa 2011, s. 195 i podaną tam literaturę.

³¹ Przy czym sprawa dotyczyła tzw. *Washington's Baby FTC Act*. Szerzej o tym czym jest wspomniana ustawa zob. pkt 3.3. niniejszej Analizy. Por. *Boggs v. Whitaker, Lipp & Helea, Inc.*, P.S., 56 Wn. App. 583, 586 (1990) (ang. “[t]he unfair competition condemned by [Washington's Baby FTC Act] [...] applies only to acts against competitors.”).

³² Por. *FTC v. Sperry & Hutchinson Co.*, 405 U.S. 233, 244 (1972) (ang. unfair methods of competition include conduct violating “public values beyond simply those enshrined in the letter or encompassed in the spirit of the antitrust laws”).

³³ Por. artykuł zatytułowany: *39 State Attorneys General Pledge to Combat Piracy, an Unfair Method of Competition*; dostępny na stronie internetowej: <http://www.perkinscoie.com/39-state-attorneys-general-pledge-to-combat-piracy-an-unfair-method-of-competition-11-16-2011/> (odwiedzona w dniu 8 kwietnia 2013 r.).

³⁴ O prawie konkurencji w USA zob. przykładowo: P. Areeda, L. Kaplow, A. Edlin, *Antitrust Analysis. Problems, Text, and Cases*. Aspen Publishers. Sixth Edition (2004); H. J. Krent, *Administracyjne egzekwowanie prawa konkurencji w Stanach Zjednoczonych* [w:] *Amerykański i Europejski System Ochrony Konkurencji*, UOKiK, Warszawa 2007.

wokół zwalczania nieuczciwych metod konkurencji. Stąd, w październiku 2011 r. 39 stanowych prokuratorów generalnych wystosowało oficjalne pismo do FTC, w którym: 1) poinformowało o planach szerszego wykorzystywania prawa stanowego i egzekwowania jego norm prawnych względem producentów, którzy prowadzą działalność gospodarczą przy nielegalnym użyciu IT, a tym samym nieuczciwie konkurują z producentami zlokalizowanymi we właściwych stanach, oraz 2) zwróciło się z prośbą do FTC o szersze wykorzystywanie przez nią uprawnień w zakresie egzekwowania prawa w ramach Rozdziału 5 Ustawy o Federalnej Komisji ds. Handlu, w szczególności w celu zwalczania nieuczciwych metod konkurencji polegających na kradzieży rozwiązań IT (*in concreto* – podjęcia działań w celu rozwiązywania problemu piractwa dotyczącego oprogramowania i egzekwowania praw własności intelektualnej). Federalna Komisja ds. Handlu odpowiedziała na wspomniany list prokuratorów stanowych w marcu 2012 r. Z treści odpowiedzi można wnioskować, że FTC nie tylko dostrzega ogólny postulat przejawiający się w tym, iż egzekwowanie praw własności intelektualnej ma decydujące znaczenie dla innowacyjności oraz konkurencyjności USA, ale wydaje się również akceptować fakt, iż zagraniczne przedsiębiorstwa posiadają nieuczciwą przewagę korzystając z pirackiego oprogramowania, kosztem przestrzegających prawa amerykańskich przedsiębiorstw, które legalnie nabywają technologie informatyczne. Wydaje się, że *pro futuro* spodziewać należy się surowszego egzekwowania przez FTC Rozdziału 5 Ustawy o Federalnej Komisji ds. Handlu względem przedsiębiorstw wykorzystującym nielegalne (kradzione) oprogramowanie, co jest z pewnością nieuczciwą metodą konkurencji według przepisów federalnych, które stanowią podstawę uprawnień FTC.

Prawo stanowe a ochrona IT

Ustawodawstwo stanowe wzorowane na prawie federalnym

Co najmniej 17 amerykańskich stanów (niektóre źródła podają liczbę – 23 stanów³⁵) posiada tzw. Małe Ustawy o Federalnej Komisji ds. Handlu³⁶, które są wzorowane na Rozdziale 5 Ustawy o Federalnej Komisji ds. Handlu i zakazują nieuczciwych metod konkurencji oraz nieuczciwych lub oszukańczych działań lub praktyk handlowych lub wpływających na handel. W piśmiennictwie podkreśla się, że tzw. Małe Ustawy o Federalnej Komisji ds. Handlu należy interpretować zgodnie

³⁵ Por. informacje na stronie internetowej: <http://www.perkinscoie.com/39-state-attorneys-general-pledge-to-combat-piracy-an-unfair-method-of-competition-11-16-2011> (ostatnio odwiedzona w dniu 8 kwietnia 2013 r.).

³⁶ Nazywane w piśmiennictwie amerykańskim „Baby FTC Acts” lub też „Little FTC Acts”. Por. Raport R. C. Fellmeth, *California's Unfair Competition Act: Conundrums and Confusions* (January 1995). Raport jest dostępny na stronie internetowej: clrc.ca.gov/pub/BKST/BKST-Fellmeth.pdf (ostatnio odwiedzona w dniu 8 kwietnia 2013 r.). Zob. definicję na stronie internetowej: <http://definitions.uslegal.com/b/baby-ftc-act/> (ostatnio odwiedzona w dniu 8 kwietnia 2013 r.).

z właściwą Ustawą o Federalnej Komisji ds. Handlu i użytym w niej sformułowaniem nieuczciwych metod konkurencji, jak również zgodnie z praktyką decyzyjną FTC. Wśród amerykańskich stanów posiadających wspomniane ustawy wymienić należy: Kalifornię³⁷, Alaskę³⁸, Connecticut³⁹, Florydę⁴⁰, Hawaje⁴¹, Illinois⁴², Luizjanę⁴³, Maine⁴⁴, Massachusetts⁴⁵, Montanę⁴⁶, Nebraskę⁴⁷, Północną Karolinę⁴⁸, Południową Karolinę⁴⁹, Utah⁵⁰, Vermont⁵¹, Waszyngton⁵² oraz Wisconsin⁵³.

Egzekwowanie tzw. Małych Ustaw o Federalnej Komisji ds. Handlu

Kamieniem milowym w zakresie wykorzystywania Little FTC Acts w zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w zakresie IT mogą okazać się działania podejmowane przez prokuratora generalnego stanu Kalifornia Kamalę D. Harris, która w dniu 24 stycznia 2013 r. wystąpiła z pozwami⁵⁴ przeciwko dwóm międzynarodowym producentom odzieży i ich podmiotom powiązanym (z Chin⁵⁵ oraz Indii⁵⁶). Jako podstawę prawną pozwów prokurator generalny wskazała naruszenie kalifornijskiej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji⁵⁷ (ang. *Unfair Competition Act*)⁵⁸, podkreślając brak co do zasady prawa stanowego, federalnego

³⁷ Bus. & Prof. Code § 17200.

³⁸ Alaska Stat. § 45.50.471.

³⁹ Conn. Gen. Stat. Ann. § 42-110b.

⁴⁰ Fla. Stat. Ann. § 501.204.

⁴¹ Haw. Rev. Stat. § 480-2.

⁴² Ill. Ann. Stat. ch. 121 1/2 § 262.

⁴³ La. Rev. Stat. Ann. art. 51 § 1405.

⁴⁴ Me. Rev. Stat. Ann. tit. 5, § 207.

⁴⁵ Mass. Gen. Laws Ann. ch. 93A, § 2.

⁴⁶ Mont. Code Ann. § 30-14-103.

⁴⁷ Neb. Rev. Stat. § 59-1602.

⁴⁸ N.C. Gen. Stat. § 75-1.1.

⁴⁹ S.C. Code Ann. § 39-5-20.

⁵⁰ Utah Code Ann. § 13-5-2.5.

⁵¹ Vt. Stat. Ann. tit. 9 § 2453.

⁵² Wash. Rev. Code Ann. § 19.86.020.

⁵³ Wisc. Stat. Ann. § 100.20.

⁵⁴ Oryginalne dokumenty zatytułowane odpowiednio: 1) Conformed Ningbo Complaint oraz 2) Conformed Pratibha Complaint, które zostały złożone przez prokuratora generalnego do sądu są dostępne w formie skanów na stronie internetowej: <http://oag.ca.gov/news/press-releases/attorney-general-kamala-d-harris-files-unfair-competition-lawsuits-over-use> (ostatnio odwiedzona w dniu 8 kwietnia 2013 r.).

⁵⁵ Sprawa *The People of the State of California v. Ningbo Beyond Home Textile Co., Ltd., Ningbo Beyond Import & Export Co., Ltd., Ningbo Beyond Kids Global Brand Co., Ltd., Ningbo Beyond Fashion Co., Ltd i inni*; sprawa numer BC499771; dalej: pozew Ningbo.

⁵⁶ Sprawa *The People of the State of California v. Pratibha Syntex Ltd., i inni*; sprawa numer BC499751; dalej: pozew Pratibha.

⁵⁷ *Verba legis*: Bus. & Prof. Code § 17200. Ang.: "unfair competition shall mean and include any unlawful, unfair or fraudulent business act or practice and unfair, deceptive, untrue or misleading advertising and any act prohibited by Chapter 1 (commencing with Section 17500) of Part 3 of Division 7 of the Business and Professions Code".

⁵⁸ Bus. & Prof. Code § 17200.

czy międzynarodowego adresującego niewątpliwy przykład nieuczciwej konkurencji⁵⁹. Prokurator generalny konkretnie zarzuca wspomnianym zagranicznym przedsiębiorstwom i ich spółkom powiązanym, iż ich działania mają znamiona czynów nieuczciwej konkurencji polegających na nielegalnym używaniu oprogramowania chronionego przez przepisy prawa autorskiego⁶⁰. Innymi słowy, działania zagranicznych podmiotów są czynami nieuczciwej konkurencji względem kalifornijskich producentów odzieży w tym sensie, że podczas gdy te drugie ponoszą koszty związane z opłatami licencyjnymi za oprogramowanie oraz IT, to te pierwsze unikają takich kosztów używając pirackiego oprogramowania oraz IT⁶¹.

W pozwach odnajdujemy precyzyjne dane wyjaśniające wagę problemu naruszania prawa własności intelektualnej i jego wpływ na gospodarkę stanu Kalifornia⁶². Używanie pirackiego oprogramowania przez przedsiębiorstwa wpływa nie tylko na przedsiębiorstwa, które produkują oprogramowanie, ale również dotyka innych branż, np. branży odzieżowej. Stąd też pozwy przeciwko zagranicznym producentom z Chin oraz Indii, którzy to producenci w celu uzyskania nieuczciwej przewagi konkurencyjnej nad przedsiębiorstwami amerykańskimi – korzystają z pirackiego oprogramowania w procesie projektowania odzieży (precyzyjnie – nie płacą opłat licencyjnych za oprogramowanie produktów m.in. Adobe, Microsoft i Symantec) eksportowanej następnie i sprzedawanej w stanie Kalifornia. Prokurator generalny zarzuca wspomnianym międzynarodowym producentom odzieży, którzy nie uiszczają opłat licencyjnych za oprogramowanie, że uzyskują znaczącą przewagę kosztową w działalności niskomargowej (ang. *critical short-term advantage in an industry characterized by very thin margins*), jaką jest produkcja odzieży, jej wysyłka oraz sprzedaż⁶³. Oprogramowanie oraz IT są kluczowe w sektorze odzieżowym i używane w procesie wytwarzania ubrań. Sam sektor daje zaś zatrudnienie 58 tys. ludzi w Kalifornii (według stanu na 2011 r.) oraz dochód liczący przeszło 5 mld USD rocznie (począwszy od 1990 r.)⁶⁴. Co więcej, takie nieuczciwe działanie przez zagraniczne podmioty powoduje, że amerykańskie przedsiębiorstwa wytwarzające oprogramowanie w procesie projektowania odzieży niejednokrotnie są zniechęcane i rezygnują z innowacji i rozwoju

⁵⁹ Jednak por. pkt 3.1, 3.2 oraz 3.4 niniejszej Analizy.

⁶⁰ Ang. „for engaging in unfair competition via illegal use of copyrighted software programs”. Por. pozew Ningbo s.3 oraz pozew. Pratibha s. 2.

⁶¹ Co ciekawe – badanie przeprowadzone przez Radę Biznesu *Orange County* wykazało, iż w ciągu ostatniej dekady Kalifornia straciła prawie 400 tys. miejsc pracy (w ramach sektorów produkcji i technologii) na rzecz państw, gdzie poziom piractwa wynosi 80% (tj. przykładowo Chin czy Indii). To z kolei doprowadziło do straty 700 mln USD jako potencjalnego podatku dochodowego dla stanu Kalifornia.

⁶² Przemysł związany z własności intelektualną daje w stanie Kalifornia zatrudnienie około 7,4 mln ludzi oraz wytwarza dobra o wartości 923 mld USD. Dodatkowo Kalifornia rocznie traci 34 mld USD w wyniku kradzieży własności intelektualnej (por. pozew Ningbo oraz pozew. Pratibha s.1).

⁶³ Por. pozew Ningbo oraz pozew. Pratibha s. 1.

⁶⁴ Por. pozew Ningbo oraz pozew. Pratibha s. 3.

oprogramowania, bowiem są świadome, że zagraniczne przedsiębiorstwa będą w sposób nielegalny (piracki) używać takie oprogramowanie oraz odmawiać uiszczania opłat licencyjnych⁶⁵. W konsekwencji pozbawi je to znaczących dochodów z działalności produkcyjnej. Stan faktyczny przedstawiony w pozwach wskazuje, że począwszy od 2010 r. Ningbo Beyond Home Textile Co Ltd. oraz jej spółki powiązane z Chin dostarczyły do Kalifornii asortyment rzędu 713.000 funtów (tj. w przybliżeniu 322 ton), zaś Pratibha Syntex Ltd. z Indii asortyment o wielkości 19.000 funtów (tj. ponad 8 ton) (m.in. męskie marynarki, płaszcze, kurtki, kurtki polarowe, czapki). Użycie zaś, np. w przypadku Ningbo nielegalnego oprogramowania (szacowana wartość używanego nielegalnego oprogramowania to przeszło 300 tys. USD) zostało potwierdzone w toku odrębnego postępowania sądowego dotyczącego ochrony praw autorskich w Chinach⁶⁶. Argumentacja użyta przez prokuratora generalnego w pozwach ma na celu wykazanie, iż pozwane przedsiębiorstwa uzyskują nieuczciwą przewagę, ponieważ mogą przeznaczyć „zaoszczędzone” pieniądze na np. zatrudnianie pracowników. Ostatecznie, prokurator generalny w swoich pozwach żąda od pozwanych i orzeczenia przez sąd następujących środków prawnych:

- powstrzymania się przez pozwanych od wszelkich działań, które mogą naruszać kalifornijską ustawę o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, a w szczególności czynów nieuczciwej konkurencji poprzez nielegalne używanie oprogramowania chronionego przez przepisy prawa autorskiego;
- powstrzymania się przez pozwanych od wszelkich działań mających na celu dystrybucję towarów w stanie Kalifornii do momentu potwierdzenia przez nich, że używają oprogramowania zgodnie z przepisami prawa;
- zobowiązania pozwanych do przekazywania wyznaczonemu przez sąd powiernikowi wszelkich tytułów prawnych do oprogramowania używanego w ich działalności gospodarczej przez okres 5 lat (w odstępach półrocznych) i upoważnienia powiernika do weryfikacji używanego przez nich oprogramowania poprzez udzieleniu mu dostępu do systemów komputerowych;
- zasądzenia cywilnej kary pieniężnej w wysokości 2,5 tys. USD za każde naruszenie kalifornijskiej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

⁶⁵ Por. pozew Ningbo oraz pozew Pratibha s. 2.

⁶⁶ Por. pozew Ningbo s.7.

Dedykowane stanowe ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w zakresie IT

Nową jakość i nowe standardy w zakresie ochrony IT w ramach przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji zdecydowały się wprowadzić w USA dwa stany: Waszyngton (2011 r.)⁶⁷ i Luizjana (2010 r.)⁶⁸ w ramach stanowych działań legislacyjnych⁶⁹ (akty te dalej zwane będą z ang. *Unfair Competition Act*; również jako „UCA”)⁷⁰. Istotą nowych aktów prawnych, które stanowią *lex specialis* w stosunku do właściwych stanowych Małych Ustaw o Federalnej Komisji ds. Handlu, jest uznanie za czyn nieuczciwej konkurencji – wykorzystywania skradzionego lub przywłaszczonego IT⁷¹ w procesie wytwarzania towarów sprzedawanych lub oferowanych do sprzedaży w tych stanach, *ergo* w ramach prowadzonej działalności gospodarczej⁷². Tym samym UCA stanowią dodatkowy element zwalczania nieuczciwej konkurencji w Waszyngtonie oraz Luizjanie, i przejaw ustawodawstwa, które dotyczy *expressis verbis* zagranicznych przedsiębiorstw wykorzystujących, bezpośrednio bądź pośrednio, nielegalnie technologię informatyczną w procesie wytwarzania towarów, a następnie oferujących bądź sprzedających takie towary w Waszyngtonie bądź Luizjanie. UCA ma na celu wyrównanie szans konkurujących ze sobą przedsiębiorstw i zapewnić odpowiednie środki prawne przedsiębiorstwom (*in concreto*: tworzy podstawę prawną powództwa cywilnego przeciwko przedsiębiorstwom, które wykorzystują skradzioną lub przywłaszczoną IT do wytwarzania towarów sprzedawanych w stanie Waszyngton i Luizjana oraz konkurują z towarami, do których wytworzenia nie zastosowano skradzionej lub przywłaszczonej IT) świadomym praw własności i legalnie korzystających z zasobów IT względem przedsiębiorców, którzy IT kradną bądź przywłaszczają. Ponadto, UCA daje uprawnienie przedsiębiorstwom do występowania z roszczeniami nawet przeciwko podmiotom trzecim, które łączą jakiegokolwiek relacje kontraktowe

⁶⁷ Ustawa w stanie Waszyngton weszła w życie 22 lipca 2011 r. – por. Wash. Rev. Code § 19.330.010-100 (2011) „Stolen or Misappropriated Information Technology”. Dostępna na stronie internetowej:

<http://apps.leg.wa.gov/rcw/default.aspx?cite=19.330&full=true> (ostatnio odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.).

⁶⁸ La. Rev. Stat. Ann. § 51:1427.

⁶⁹ Chociaż w literaturze wskazuje się, że inne stany posiadają już podobne przepisy prawa (np. Arizona, Kalifornia, Connecticut, Indiana, Kentucky, Luizjana), to jednak moim zdaniem wynika to zapewne z błędnego utożsamiania tzw. Małych Ustaw o Federalnej Komisji ds. Handlu (szerzej: pkt 3.3.1 oraz 3.3.2 niniejszej Analizy) z UCA.

⁷⁰ Nazwa zwyczajowa przyjęta w ramach piśmiennictwa polskiego, zaznaczyć należy jednak, że wspomniane akty prawne stanowią jedynie element stanowych systemów zwalczania nieuczciwej konkurencji. Tak na przykład Sz. Syp, *op. cit.*

⁷¹ Termin „skradziona lub przywłaszczona” technologia informatyczna jest definiowany jako sprzęt lub oprogramowanie, które dany podmiot nabył, przywłaszczył sobie lub używał bezprawnie. Por. Unfair Competition Act – analiza prawna ustawy; dokument dostępny na stronie internetowej: <http://www.eksportujlegalnie.pl/Pages/Materialy.aspx> (ostatnio odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.).

⁷² Termin „wykorzystywanie technologii informatycznej w działalności gospodarczej” oznacza stosowanie IT w celu wspomaganie procesu projektowania, produkcji, dystrybucji, marketingu lub sprzedaży produktów. Por. Unfair Competition Act – analiza prawna ustawy dostępna na stronie internetowej: <http://www.eksportujlegalnie.pl/Pages/Materialy.aspx> (ostatnio odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.).

(np. umowy) z producentami wykorzystującymi nielegalnie IT oraz sprzedają takie towary we wspomnianych dwóch stanach (dodatkowy wymóg to konieczność generowania przez naruszające UCA przedsiębiorstwa dochodów rocznych przekraczających 50 mln USD). Wreszcie powód (inny niż prokurator generalny) musi wykazać, że wartość (cena detaliczna) nielegalnie wykorzystywanego IT wynosi co najmniej 20 tys. USD.

Podkreślenia wymaga, że wspomniane ustawodawstwo wprowadza różnorodne sankcje cywilnoprawne dotyczące sprzedaży przez przedsiębiorstwa produktów powstałych przy braku poszanowania własności intelektualnej producentów sprzętu i oprogramowania. Chodzi więc nie tyle o np. fakt wykorzystywania nielegalnego oprogramowania względem określonego produktu, ale o całokształt procesu, który prowadzi do wytworzenia produktu. Innymi słowy zgodnie z odpowiednimi postanowieniami UCA, przedsiębiorstwa sprzedające towary w stanach Waszyngton i Luizjana, są zagrożone sankcjami nie tylko w przypadku gdy same używają nielegalnych zasobów IT, ale również, gdy wykorzystują w swoim procesie wytwórczym komponenty od podwykonawców korzystających np. z nielegalnego oprogramowania. UCA dodatkowo uprawnia konkurujące (poszkodowane w wyniku czynu nieuczciwej konkurencji stosowanej przez konkurenta) przedsiębiorstwo bądź Prokuratora Generalnego Stanu Waszyngton (Prokuratora Generalnego Stanu Luizjana w przypadku sprzedaży towarów na terenie Luizjany) do wystąpienia z powództwem cywilnoprawnym względem przedsiębiorstw,

Nowe amerykańskie prawo promuje uczciwą konkurencję poprzez dostarczenie przedsiębiorcom odpowiednich środków prawnych

które naruszają UCA oraz daje możliwość uzyskania orzeczenia o zakazie sprzedaży produktów przez wykorzystujących nielegalne oprogramowanie przedsiębiorców lub przyznania odszkodowania z tytułu poniesionych szkód. Pozew musi jednak

poprzedzać spełnienie określonych wymogów formalnych⁷³. Niewątpliwie więc nowe prawo promuje uczciwą konkurencję poprzez dostarczenie środków prawnych (bodźców) wymuszających na producentach *compliance* w zakresie używanych systemów IT. W tym kontekście ustawodawstwa spełnia swoją rolę w podwójny sposób. Po pierwsze, wynagradza i przyznaje uprawnienia odpowiedzialnym producentom, którzy inwestują i wykorzystują systemy

⁷³Uprawnieni z tytułu IT będącej przedmiotem kradzieży są zobowiązani pisemnie zawiadomić podmiot nielegalnie używający IT i wyznaczyć mu termin wynoszący co do zasady dziesięćdziesiąt dni na zaprzestanie korzystania z niej (termin może zostać wydłużony). W zakresie wymagań formalnych zawiadomienia, zob. Por. Unfair Competition Act – analiza prawna ustawy; dokument dostępny na stronie internetowej: <http://www.eksportujlegalnie.pl/Pages/Materialy.aspx> (ostatnio odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.).

IT w sposób zgodny z prawem względem tych przedsiębiorstw, które przywłaszczają IT. Po drugie, przedsiębiorstwa wykorzystujące w sposób nielegalny IT w swojej działalności gospodarczej są zmuszone do „legalizacji” swoich działań w zakresie wykorzystywania IT, w przeciwnym bowiem przypadku grożą im poważne konsekwencje prawne, takie jak: konieczność zapłaty odszkodowania, przepadek ich dóbr, a nawet utrata możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w USA⁷⁴. Tytułem egzemplifikacji działań amerykańskich organów prawnych podejmowanych w celu egzekwowania przepisów UCA, warto odnieść się do informacji zamieszczonych stronie internetowej urzędu prokuratora generalnego⁷⁵. Wymiana korespondencji przez waszyngtońskiego prokuratora generalnego z jednym z czołowych producentów samolotów na świecie – spółką Embraer doprowadziła do prawnego *compliance* w zakresie używanego przez Embraer oprogramowania. Podkreślić należy, że spółka Embraer dostosowała się do nowych amerykańskich przepisów przed podjęciem przez prokuratora generalnego stanu Waszyngton jakichkolwiek środków prawnych na podstawie UCA. Skuteczna okazała się tylko argumentacja wyrażona w wystosowanej korespondencji⁷⁶.

System zwalczania nieuczciwej konkurencji w zakresie IT w Polsce

Problem nielegalnego oprogramowania w Polsce – jako przykład naruszenia zasad uczciwej konkurencji

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w raporcie BSA, w 2011 r., w Polsce dopuszczano się piractwa rzadziej niż w latach poprzednich. Skala piractwa Polsce w roku 2011 wynosiła 53% (o 4% mniej, niż w 2010 r.). Mimo nieznacznego spadku zasięgu tego zjawiska, wynik ten nadal w znacznym stopniu przekracza średnią europejską, która wynosi 33%. W rankingu skuteczności walki z piractwem komputerowym i egzekwowania stosownych przepisów, Polska plasuje się dopiero na szóstym miejscu od końca, wyprzedzając m.in. Litwę, Łotwę i Grecję. Z kolei w 2012 r.

⁷⁴ Por szerzej: Client Alert kancelarii prawnej Baker & McKenzie, *New U.S. State Law Impacts Manufacturers Worldwide that Use Stolen or Misappropriated Information Technology* (dostępny na stronie internetowej: www.bakermckenzie.com/ (ostatnio odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.).

⁷⁵ Por. *Washington's new unfair competition law protects local company from software piracy*, artykuł dostępny na stronie internetowej: <http://www.atg.wa.gov/pressrelease.aspx?id=31143#UWao-1ehE5L> (ostatnio odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.).

⁷⁶ Por. Wash. AG: *State's new unfair competition law put to use*, artykuł dostępny na stronie internetowej: <http://legalnewsline.com/news/240591-wash-ag-states-new-unfair-competition-law-put-to-use> (ostatnio odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.). Zob. również: Sz. Syp, *Embraer'a problemy z pirackim oprogramowaniem*, artykuł dostępny na stronie internetowej: www.korporacyjnie.pl. Szerzej o UCA, zob. przykładowo materiały dostępne na stronie internetowej: www.eksportujlegalnie.pl, newsletter kancelarii prawnej Hogan Lovells, *Washington state creates new law making the unauthorized use of software and hardware by product manufacturers an act of unfair competition and requiring product sellers to police their supply chain to avoid imposition of remedies*, dostępny na stronie internetowej: www.hoganlovells.com (ostatnio odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.) oraz newsletter kancelarii prawnej Mayer Brown, *The New U.S. Approach to Tackling the Problem of IT Theft which Impacts Businesses Around the Globe*, dostępny na stronie internetowej: www.mayerbrown.com (ostatnio odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.).

BSA przeprowadziła szeroko zakrojone działania prawne przeciwko przedsiębiorstwu, które w sposób nieuprawniony korzystają z nielegalnego oprogramowania. W efekcie tychże działań, przedsiębiorstwa zapłaciły odszkodowania sięgające 1,3 mln PLN. Najwyższe odszkodowanie w 2012 r. opiewało na kwotę ponad 225 tys. złotych⁷⁷. Szkody szacowane kradzieżą oprogramowania w Polsce sięgają ok. 618 mln USD⁷⁸.

Ochrona IT w Polsce – przegląd przepisów prawa i tendencje

Nie analizując szczegółowo, warto zauważyć, że w Polsce zasadniczo IT (np. programy komputerowe, ale również bazy danych czy sieci komputerowe) podlega ochronie prawnej na wielu płaszczyznach. Istotę ochrony prawnej IT warto przedstawić na przykładzie programów komputerowych. Tytułem egzemplifikacji, programy komputerowe stanowią przedmiot prawa autorskiego⁷⁹. Zgodnie z art. 116 Prawa autorskiego konsekwencjami prawnymi naruszenia praw autorskich do oprogramowania komputerowego są: grzywna, kara ograniczenia wolności lub kara pozbawienia wolności do lat 2⁸⁰. Dodatkowo sprawcy naruszenia grozi przepadek przedmiotów służących do popełnienia przestępstwa. (nośników danych, komputerów, serwerów itp.). Prawo autorskie przyznaje też określone uprawnienia producentowi oprogramowania komputerowego do dochodzenia odszkodowania od sprawcy naruszenia. W świetle art. 79 Prawa autorskiego, podmiot praw autorskich do oprogramowania może żądać od osoby, która naruszyła jego autorskie prawa majątkowe wydania uzyskanej korzyści albo zapłaty podwójnej lub w przypadku, gdy naruszenie jest zawinione potrójnej wysokości stosownego wynagrodzenia. Dodatkowo, uprawniony z tytułu praw autorskich do oprogramowania w przypadku naruszenia jego praw w ramach prowadzonej działalności gospodarczej podejmowanej w we własnym lub w cudzym imieniu, może żądać zasądzenia zapłaty na rzecz Funduszu Promocji Twórczości odpowiedniej sumy pieniędzy, której dolna granica nie może być niższa od dwukrotności wysokości uprawdopodobnionych korzyści odniesionych przez sprawcę z dokonanego naruszenia. Ochrona prawna oprogramowania została również przewidziana w Kodeksie karnym⁸¹, który zawiera postanowienia określające przestępstwo polegające na nielegalnym

⁷⁷ Por. informacje zawarte na stronie internetowej: <http://www.chip.pl/news/wydarzenia/prawo-i-polityka/2013/02/ponad-million-zlotych-w-karach-za-nielegalne-oprogramowanie> (ostatnio odwiedzona w dniu 15 kwietnia 2013 r.).

⁷⁸ Zob. informacje dostępne na stronie internetowej: www.eksportujlegalnie.pl (ostatnio odwiedzona w dniu 11 kwietnia 2013 r.).

⁷⁹ Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. Dz.U. 1994 nr 24 poz. 83, z późn. zm.) (dalej: **Prawo autorskie**) i jej art. 74 ust. 1. Por szerzej: *System prawa Prywatnego. Prawo autorskie. Tom 13*. Wydawnictwo C.H. BECK, Warszawa 2007 r., s. 859 i n. W odniesieniu do ochrony prawnoautorskiego baz danych zob. *op. cit.*, s. 869 i n., natomiast w zakresie sieci komputerowych zob. *op. cit.* s. 886 i n.

⁸⁰ Por. również art. 118 Prawa autorskiego.

⁸¹ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. 1997 Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) (dalej: **Kodeks karny**).

uzyskaniu programu komputerowego (art. 278 § 2 Kodeksu karnego)⁸². Istotą przestępstwa polegającego na nielegalnym uzyskaniu programu komputerowego jest zasadniczo jego skopiowanie w sposób nieuprawniony, bez zgody osoby uprawnionej oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Sankcja karna za nielegalne uzyskanie programu komputerowego wynosi od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności. Wreszcie, uprawniony z tytułu programów komputerowych może podjąć kroki prawne na zasadach ogólnych wynikających z przepisów Kodeksu cywilnego⁸³. Zgodnie z art. 415 Kodeksu cywilnego, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Innymi słowy, jeśli przedsiębiorstwo wykorzystujące nielegalne oprogramowania w wyniku swoich działań wyrządziło właścicielowi oprogramowania szkodę, ten drugi może domagać się odszkodowania, jednakże musi udowodnić poniesienie szkody, jej wysokość oraz fakt, że szkoda jest następstwem działania przedsiębiorstwa wykorzystującego nielegalne oprogramowanie. Ciekawym przejawem rozszerzenia ochrony prawnej własności intelektualnej (w tym oprogramowania) jest zwiększenie uprawnień urzędów kontroli skarbowej, które mogą w ramach kontroli skarbowej sprawdzać legalność oprogramowania, z którego korzystają podatnicy⁸⁴. Zgodnie z art. 1 ust. 2a ustawy o kontroli skarbowej⁸⁵ - w ramach kontroli skarbowej prowadzonej w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1-3 (ustawy o kontroli skarbowej – przyp. Sz. S.), kontrola może obejmować również rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń przeciwko prawom własności intelektualnej.

Ochrona IT w świetle ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta (tzw. klauzula generalna)⁸⁶. Ustawa zawiera więc ogólne sformułowane, generalne pojęcie tego czym jest czyn nieuczciwej konkurencji. Pewne, stypizowane czyny nieuczciwej konkurencji zostały określone w art. 3 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, który precyzuje, że czynami nieuczciwej konkurencji są w szczególności: wprowadzające w błąd oznaczenie przedsiębiorstwa, fałszywe

⁸² Porównaj także inne przestępstwo - polegające na paserstwie programu komputerowego (art. 293 § 1 Kodeksu karnego).

⁸³ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. 1964 Nr 16, poz. 93, z późn. zm.) (dalej: **Kodeks cywilny**).

⁸⁴ Zgodnie z nowelizacją – ustawą z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o kontroli skarbowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 15 lipca 2010 r.), która weszła w życie 21 marca 2011 r.

⁸⁵ *Ustawa o kontroli skarbowej* z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U. 2011 Nr 41, poz. 214, z późn. zm.).

⁸⁶ Por. Objasnienia do art. 3 [w:] J. Szwaja (red.), *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Komentarz*, C.H.BECK, Warszawa 2013. Zob również: Objasnienia do art. 3 [w:] E. Nowińska, M. du Vall, *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Komentarz*, Wydanie 6, LexisNexis, Warszawa 2013.

lub oszukańcze oznaczenie pochodzenia geograficznego towarów albo usług, wprowadzające w błąd oznaczenie towarów lub usług, naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa, nakłanianie do rozwiązania lub niewykonania umowy, naśladownictwo produktów, pomawianie lub nieuczciwe zachwalanie, utrudnianie dostępu do rynku, przekupstwo osoby pełniącej funkcję publiczną, a także nieuczciwa lub zakazana reklama oraz organizowanie systemu sprzedaży lawinowej. Zasadna jest więc teza, że *de lege lata* polskie przepisy prawne (*ergo*: ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji) przypominają swoim brzmieniem Rozdział 5 Ustawy o Federalnej Komisji ds. Handlu czy odpowiednie przepisy tzw. Małych Ustaw o Federalnej Komisji ds. Handlu. Innymi słowy, zawierają one na tyle pojemną i szeroką definicję czynu nieuczciwej konkurencji („nieuczciwej metody konkurencji” w świetle Ustawy o Federalnej Komisji ds. Handlu), iż wydaje się, że powinna ona również obejmować swoim zakresem wykorzystywanie skradzionego lub przywłaszczonego IT. Tak więc, korzystanie w sposób

*Korzystanie w sposób
nielegalny z IT może być
kwalifikowane jako czyn
nieuczciwej konkurencji*

nielegalny z IT może być kwalifikowane w świetle ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji jako czyn nieuczciwej konkurencji⁸⁷⁸⁸, przy czym należałoby odwołać się do art. 3 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji⁸⁹.

Podsumowując, mimo że zarówno doktryna zauważa problem wykorzystywania przez konkurentów nielegalnego oprogramowania (czy też szerzej IT), to w świetle ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – nie jest to stypizowany czyn nieuczciwej konkurencji, a jego określenie każdorazowo będzie podlegało interpretacji przez właściwy sąd (zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i przesłankami zeń wynikającymi).

Postulat *de lege ferenda* dotyczący ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

W świetle dotychczasowego przeglądu ustawodawstwa amerykańskiego dotyczącego ochrony IT - uzasadniony jest pogląd, iż przepisy ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji wykazują się

⁸⁷ Tak też jak się wydaje zostało stwierdzone w: *Kontrola oprogramowania komputerowego w polskich firmach*, Biuletyn Nr 14/03/11, Business Centre Club, Łoża Katowicka.

⁸⁸ Por. również wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 19.07.2011 r., V Aca 309/11, nepubl.: Podaję za: Objasnienia do art. 3 [w:] J. Szwaia (red.), *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Komentarz*, C.H.BECK, Warszawa 2013, w którym SA stwierdził, że „nie budzi wątpliwości, iż wykorzystanie cudzych rozwiązań technicznych, konstrukcyjnych produktów, bez poniesienia nakładów w celu stworzenia własnych rozwiązań uznać należy jako zachowanie sprzeczne z dobrymi obyczajami i naruszające ponadto interes gospodarczy powodów [...]”. Wydaje się, że taką samą argumentację można użyć względem przedsiębiorców nielegalnie naruszających prawa wynikające z IT.

⁸⁹ Por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 20.02.2009 r., I Aca 1128/08, Legalis.

pewnym brakiem. Brak w jej przepisach istotnego typu czynu nieuczciwej konkurencji – wykorzystywania w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przez przedsiębiorców nielegalnego oprogramowania (bądź szerzej – IT). Z uwagi na zainicjowaną w tym roku debatę o konieczności nowelizacji ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w zakresie tzw. opłat półkowych⁹⁰, właściwe byłoby poszerzenie zakresu debaty o wprowadzenie również stypizowanych czynów nieuczciwej konkurencji, mających znaczenie wymierne (gospodarcze) dla polskich przedsiębiorców. Jednym z proponowanych czynów nieuczciwej konkurencji mógłby być taki, który polega na wykorzystywaniu w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przez przedsiębiorców nielegalnego oprogramowania (lub szerzej IT) – w tym kontekście konieczna byłaby nowelizacja art. 3 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz dodanie stosownego przepisu do rozdziału II ustawy zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Co ważne, zaproponowane nowe rozwiązanie chroniłoby przedsiębiorstwa działające w Polsce i legalnie wykorzystujące IT, przed nieuczciwą konkurencją wynikającą z bezprawnego wykorzystywania IT przez zagraniczne przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą w Polsce (lub eksporterów towarów do Polski). Dodatkowo, postulat legislacyjny wpisywałby się w nurt, zapoczątkowany w USA, który ma na celu szerszą ochronę IT (nie tylko na podstawie przepisów np. prawa autorskiego). Ochrona ta przysługiwałaby nie tylko producentowi oprogramowania czy IT, ale również, a przede wszystkim, konkurentowi przedsiębiorcy, który w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w sposób nieuprawniony wykorzystuje IT. Celem tych zmian nie jest dodawanie ochrony dla twórców oprogramowania, ale w tym wypadku chodzi o dodatkowe narzędzie do walki o uczciwą konkurencję dla uczciwych przedsiębiorców.

Wnioski

Wpływ nowego podejścia amerykańskiego wymiaru sprawiedliwości oraz amerykańskich regulacji prawnych na polskie przedsiębiorstwa

Szeroko omówione powyżej w pkt 3 Analizy nowe podejście amerykańskiego wymiaru sprawiedliwości, istniejące jak i nowe regulacje amerykańskie w zakresie zwalczania nieuczciwej konkurencji poprzez nielegalne wykorzystywanie przez przedsiębiorstwa IT zasadniczo wpływają na polskich eksporterów biorących udział w wymianie handlowej z USA. Celem więc uniknięcia jakichkolwiek ryzyk prawnych rekomendowanym działaniem *ad hoc* dla polskich eksporterów do USA lub przedsiębiorstw, które zamierzają nawiązać relacje handlowe z amerykańskimi partnerami, jest przeprowadzenie wszechstronnego audytu w zakresie wykorzystywania IT.

⁹⁰ Por. materiały dostępne na stronie internetowej: <http://tzw-oplaty-polkowe.wz.uw.edu.pl>.

Celem audytu byłoby potwierdzenie, że przedsiębiorstwa te jak i ich kontrahenci (np. dostawcy części) w procesie produkcji wykorzystują legalne oprogramowanie oraz sprzęt, zgodnie z odpowiednimi warunkami posiadanych licencji. Następnym elementem byłoby wdrożenie dedykowanych programów *compliance* w zakresie zarządzania oprogramowaniem, co pozwoliłoby sprostać rosnącym wymaganiom w zakresie prawidłowego zarządzania IT na świecie oraz wpłynęłoby na postrzeganie polskich przedsiębiorców, jako rzetelnie i legalnie działających kontrahentów. Mimo, że omawiane przepisy prawne dopiero zaczynają być egzekwowane przez odpowiednie organy w USA, to nie można wykluczyć, że w niedługim horyzoncie czasowym staną się one potężnym narzędziem w celu egzekwowania interesów producentów oprogramowania i sprzętu jak i przedsiębiorstw legalnie wykorzystujących IT, i w krótkim czasie doprowadzą do legalnego korzystania z IT przez wszystkich zagranicznych kontrahentów amerykańskich firm (zwłaszcza, że w USA postulowane jest wprowadzenie prawa federalnego na wzór UCA)⁹¹.

Ochrona IT w prawie polskim i postulaty *de lege ferenda*

Analiza i porównanie rozwiązań amerykańskich z polskimi w zakresie zwalczania nieuczciwej konkurencji w zakresie IT, pozwalają na sformułowanie kilku ogólnych wniosków. Po pierwsze, w Polsce istnieje szeroka gama przepisów prawnych (głównie w ramach prawa autorskiego oraz prawa karnego), które pozwalają na ochronę prawną uprawnionych z tytułu IT. Po drugie, możliwe jest sformułowanie typu czynu nieuczciwej konkurencji na podstawie obowiązujących przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (art. 3 ust. 1) polegającego na wykorzystywaniu w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwa nielegalnego oprogramowania (lub szerzej nielegalnego IT) (podobne inicjatywy zostały

⁹¹ Celem ilustracji potencjalnych ryzyk prawnych, które mogą spotkać polskiego eksportera towarów do USA warto przywołać konkretny stan faktyczny. Wyobraźmy sobie polską spółkę X sp. z o.o. produkującą meble, która następnie za pośrednictwem w 100% kontrolowanej amerykańskiej spółki Y Inc., sprzedaje meble w stanie Waszyngton. Polska spółka korzysta przy tym w procesie projektowania mebli z pirackich programów Corel, Microsoft WORD i innych. Polski przedsiębiorca narusza przepisy UCA i zostaje pozwany przez firmę U Ltd, tj. swojego bezpośredniego konkurenta w stanie Waszyngton (spółkę korzystającą legalnie z oprogramowania w swojej działalności gospodarczej). Mimo iż przykładowo polska spółka zignoruje pozew, to jej dystrybutor mebli w stanie Waszyngton (firma Y Inc.) może zostać pozwana o odszkodowanie, zaś w stosunku mebli może zostać orzeczony zakaz sprzedaży na terenie stanu Waszyngton (jurysdykcja *ad rem*). W konsekwencji, spółkę X sp. z o.o. może czekać totalny paraliż działalności w stanie Waszyngton, a dodatkowo będzie ona musiała ponieść wszelkie koszty procesowe przed amerykańskim sądem. Inny przykład dla polskich eksporterów wiąże się z faktem, że uchwalenie UCA spowodowało, że amerykańscy przedsiębiorcy z uwagą i ostrożnością zaczynają podchodzić do nawiązywania relacji biznesowych z kontrahentami, co do których istnieje cień podejrzenia o wykorzystywanie nielegalnego oprogramowania. Przykładowo w celu uniknięcia lub minimalizacji odpowiedzialności amerykańscy partnerzy mogą w umowach z partnerami z Polski żądać klauzul wyłączających ich odpowiedzialność, jeśli okaże się, że partner z Polski wykorzystuje nielegalne oprogramowanie bądź sprzęt. Dodatkowo amerykański przedsiębiorca może skorzystać z palety innych rozwiązań prawnych: wprowadzić w umowie uprawnienie do jednostronnego rozwiązania umowy w przypadku wykorzystywania przez polskiego partnera nielegalnego oprogramowania bądź sprzętu oraz zapisać karę umowną, którą będzie musiał zapłacić polski kontrahent w razie naruszenia przepisów UCA.

zapoczątkowane przez amerykańskie organy prawne na podstawie federalnej Ustawy o Federalnej Komisji ds. Handlu oraz tzw. Małych Ustaw o Federalnej Komisji ds. Handlu). Po trzecie, wydaje się pożądane z punktu widzenia interesów gospodarczych polskich przedsiębiorstw znowelizowanie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (art. 3 ust. 2) i wprowadzenie typu czynu nieuczciwej konkurencji polegającego na wykorzystywaniu w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwa nielegalnego oprogramowania (lub szerzej nielegalnego IT), co dawałoby partykularną i rzeczywistą ochronę prawną konkurentom tych przedsiębiorstw. Wreszcie, proponowana regulacja mogłaby stanowić narzędzie w rękach polskich przedsiębiorstw w walce z przedsiębiorstwami krajowymi oraz zagranicznymi, a w szczególności z państw azjatyckich, które, jak wynika z przeprowadzanych badań, często posługują się nielegalnymi składnikami działalności wytwórczej, w tym nielegalnym oprogramowaniem.

Zasadniczo - wskazać można podobieństwa pomiędzy regulacjami amerykańskimi i polskimi w zakresie niniejszej analizy. Jednakże egzekwowanie prawa w USA, jeśli chodzi o zwalczanie używania nielegalnego oprogramowania (szerzej IT), nabrało w ostatnim czasie rozmachu, poprzez aktywne działania prokuratorów generalnych poszczególnych stanów (wymiaru sprawiedliwości). Wzmoczone działania polskiego wymiaru sprawiedliwości są możliwe na podstawie obowiązujących przepisów prawa, jednakże dodanie definicji typu czynu nieuczciwej konkurencji, w postaci używania w działalności gospodarczej nielegalnego oprogramowania (czy szerzej IT), pomogłoby zintensyfikować egzekwowanie prawa przez podmioty prywatne (*ergo*: przedsiębiorstwa) i wzmocnić eliminację takich nielegalnych zachowań.

O autorze

Szymon Syp jest doktorantem ekonomii w Zakładzie Prawa Międzynarodowego Prywatnego oraz Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Kolegium Gospodarki Światowej Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, doktorantem z "wolnej stopy" na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, a także stypendystą w ramach programu LL.M. thesis w Maurer School of Law, Uniwersytet w Indianie.

Szymon Syp ukończył Wydział Prawa i Administracji oraz Centrum Prawa Amerykańskiego na Uniwersytecie Warszawskim. Studiował także w Levin College of Law (Uniwersytet na Florydzie), Maurer School of Law w Bloomington (Uniwersytet w Indianie) oraz w ramach programu Columbia Law School Summer Program w Amsterdamie. Jest członkiem Stowarzyszenia Prawa Konkurencji, Polskiego Stowarzyszenia Sądownictwa Polubownego, Polskiego Stowarzyszenia Ekonomicznej Analizy Prawa oraz stałym współpracownikiem CARS (Wydział Zarządzania UW). Jest również jednym z pomysłodawców, założycielem oraz wiceprezesem Koła Naukowego Prawa Rynków Kapitałowych na WPiA UW.